

Lieve gemeente,

Het is Pinksteren, het feest van de Geest.

Gods geest, de geest die ook Jezus heeft bezield, wordt geschonken aan de mensen.

Om daaruit te leven, om kracht uit te putten en om zich door te laten inspireren.

Het is vandaag precies 50 dagen na Pasen.

Terwijl wij het Pinksterfeest vieren, viert Israël het Wekenfeest.

Dit Wekenfeest, dat dus 50 dagen na Pesach, het feest van de uittocht, wordt gevierd, is een herinnering aan het geschenk van de Tora, Gods wet, aan Israël.

En er is een verband tussen de gift van de Tora en de gift van Gods Geest, wat wij vieren met Pinksteren.

Als Jezus in het evangelie van Johannes spreekt over zijn afscheid, dan wijst hij erop dat de liefde voor hem en voor God, zich uit in het houden van de geboden.

“Als je mij liefhebt houd je dan aan mijn geboden”, zegt hij daar, “dan zal ik de Vader vragen jullie de heilige Geest te schenken”

Wanneer we met Pasen de opstanding vieren, het geloof dat Jezus' boodschap van liefde en hoop niet is gestorven, maar springlevend is, dan hebben we vervolgens zijn geestkracht, die heilige Geest, nodig om in zijn geest verder te leven.

Zoals Israël na de bevrijding uit Egypte en na de uittocht moest leren om in vrijheid te leven en daarvoor de geboden ontving.....

Zo ook moeten allen die Jezus' boodschap ter harte nemen en hem willen volgen daarin, voortaan leven vanuit de kracht van zijn Geest.

En leven vanuit de Geest is leven in vrijheid.

Want leven in vrijheid is niet dat je alles wat je wilt kunt doen en mag doen, maar leven in vrijheid is dat er ruimte is voor jezelf en voor je medemens.

Ruimte voor ieder mens om zijn en haar leven te leiden, zonder dat iemand daarbij onder de voet wordt gelopen.

Rekening houden met elkaar.

Want de vrijheid van de één mag de vrijheid van een ander niet in gevaar brengen.

De vrijheid van de één mag niet de slavernij van de ander inhouden.

Het volk Israël dat tijdens de slavernij in Egypte nooit had geleerd wat vrijheid inhoudt, moest dat leren.

Vandaar de geboden bij de Sinaï.

Om de vrijheid te leren.

Geest en vrijheid en ruimte staan niet los van elkaar maar houden verband met elkaar.

Want wij mensen zijn door God geschapen om te leven in vrijheid, daarvoor geeft Hij ons de kracht van de Geest en de geboden van de vrijheid.

We kunnen ons afvragen wie de Tora, de leefregels van Israël geschreven heeft.

Zijn het de woorden van God, of de woorden van Mozes?

Is de Tora misschien mondelinge overlevering of staat het zwart op wit?

En heeft Mozes eigenlijk wel bestaan of waren het een aantal wijze mensen die dit met elkaar bedacht hebben.

In de archeologie is van Mozes en van een slavenvolk dat vanuit Egypte door de woestijn trok niets terug te vinden.

Er zijn wat dat betreft veel vragen waar we het antwoord niet op weten.

Wat we hebben is het verhaal.

Het verhaal van uittocht en leven in vrijheid, van opstanding en leven uit de geest.

En dat verhaal kan ook ons inspireren bij alles wat wij zijn en wat wij doen.

Dat verhaal vertelt dat er bij de berg Sinaï een nieuw volk en een nieuw soort maatschappij ontstond.

Een maatschappij, een samenleving, die het tegenover gestelde was van de Egyptische maatschappij.

In Egypte was er een kleine groep mensen aan de macht en een grote groep mensen leefde er als slaven.

De samenleving van dit nieuwe volk was gebaseerd op vrijheid vanuit het besef dat alle mensen gelijk en gelijkwaardig zijn, omdat ze allen naar het beeld van God zijn geschapen.

Hetzelfde idee vinden we terug in de woorden van Abraham Lincoln bij het opstellen van de grondwet van de Verenigde Staten.

“Er is een nieuwe natie ontstaan in vrijheid en vanuit het principe dat alle mensen gelijk geschapen zijn.”

Hier in Exodus kunnen we deze radicale politieke ideeën al lezen.

Radicale politieke ideeën want het is zeker voor die tijd een radicale visie op een samenleving, die bij elkaar wordt gehouden, niet door macht en afgedwongen met geweld, maar door de overeenstemming van zijn burgers.

Deze maatschappij werd gesticht door een gemeenschappelijk besluit dat in vrijheid genomen was door zijn burgers.

Het besluit om zich voortaan, individueel en collectief, te houden aan een morele code en aan een verbond met God.

Vroeger leerde ik op school dat de democratie in Athene was ontstaan, waarbij de besluiten werden genomen door de meerderheid van het volk. Dus in een democratie had de meerderheid van het volk het voor het zeggen.

In de democratie die hier bij de berg Sinaï ontstaat, zijn er een paar dingen anders, die ook weer te maken hebben met 'leven in vrijheid' en wat dat inhoudt.

Want het unieke van deze Sinaï democratie is dat die ook de rechten van de minderheden waarborgt.

Het is nl. niet automatisch zo dat wat de meerderheid besluit goed is voor alle mensen.

In de wetten van God worden de rechten van minderheden gegarandeerd en wanneer die rechten opzij worden geschoven, door de koning of door een democratisch meerderheidsbesluit, dan gaat dat tegen Gods wet in.

U kent ongetwijfeld wel de verhalen uit de Bijbel dat een koning ter verantwoording wordt geroepen wanneer hij iets gedaan heeft om zijn eigen bezit te vermeerderen ten koste van anderen.

Het gaat dan hierover: over de rechten van minderheden die terzijde worden geschoven.

Wat ook nog opvalt in het verhaal, we hebben dat aan het begin gelezen, is dat God aan het volk vraagt of ze met hem verder willen.

Als je mijn woorden ter harte neemt en je aan het verbond met mij houdt, zul je een kostbaar bezit voor mij zijn, kostbaarder dan alle andere volken – want de hele aarde behoort mij toe. Een koninkrijk van priesters zul je zijn, een heilig volk.

We zien hier dat God niet zijn wil oplegt aan de mensen, maar hen laat kiezen.

Ze hebben de keuze of ze voor de Eeuwige kiezen en of ze zijn geboden willen houden.

Als ze willen dan kunnen ze ervoor bedanken.

Er is hier dus geen sprake van dwang maar integendeel van vrije keuze.

Terug naar leven in vrijheid vanuit de Geest:

We zijn vrij om te kiezen hoe we willen leven en hoe we het doen met elkaar.

Wat ons vanuit de Bijbel wordt aangereikt zijn richtlijnen voor het leven.

Richtlijnen die ons door Jezus zijn voorgeleefd en die na Pinksteren zich verspreid hebben over de wereld.

Richtlijnen gebaseerd op gerechtigheid en rechtvaardigheid.

Op vriendelijkheid en compassie.

En dat niet alleen voor onszelf in ons individuele leven en in onze familie- relaties, maar voor iedereen en in alle aspecten van onze maatschappij.

In de economie, in de voorzieningen van de zorg, in het onderwijs, in de werk relaties, in de bescherming van het milieu en ga maar door.

Leven vanuit de geest kunnen we altijd en overal doen en het is een keuze die we elke dag opnieuw kunnen maken.

Zoals het in lied 691 staat, een lied geschreven door Marijke de Bruijne:

*De Geest van God waait als een wind
op vleugels van de vrede,
die soms als storm durft op te staan,
geweld en kwaad durft tegengaan,
verterend wat aan onrecht leeft,
een gloed vol mededogen.*

Amen